

## DARBA UZDEVUMS

### Balvu muižas apbūves un tai pieguļošo teritoriju apstādījumu un publisko ārtelpu attīstības tematiskā plānojuma izstrādei

#### 1. Balvu muižas apbūves un tai pieguļošo teritoriju apstādījumu un publisko ārtelpu attīstības tematiskā plānojuma izstrādes pamatojums

Tematiskā plānojuma (TmP) izstrādes nepieciešamība pamatojas uz normatīvo aktu likumu "Par pašvaldībām", kas nosaka pašvaldības pienākumu gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu, t.sk. ielu, ceļu un laukumu būvniecību, rekonstruēšanu un uzturēšanu; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošanu; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošanu un uzturēšanu, kā arī jānosaka kārtību, kādā izmantojami publiskā lietošanā esošie meži un ūdeņi. Pašvaldībai jā rūpējas par kultūru un jāsekmē tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu, atbalstot arī kultūras pieminekļu saglabāšanu. Jāveicina iedzīvotāju veselīgs dzīvesveids un sports.

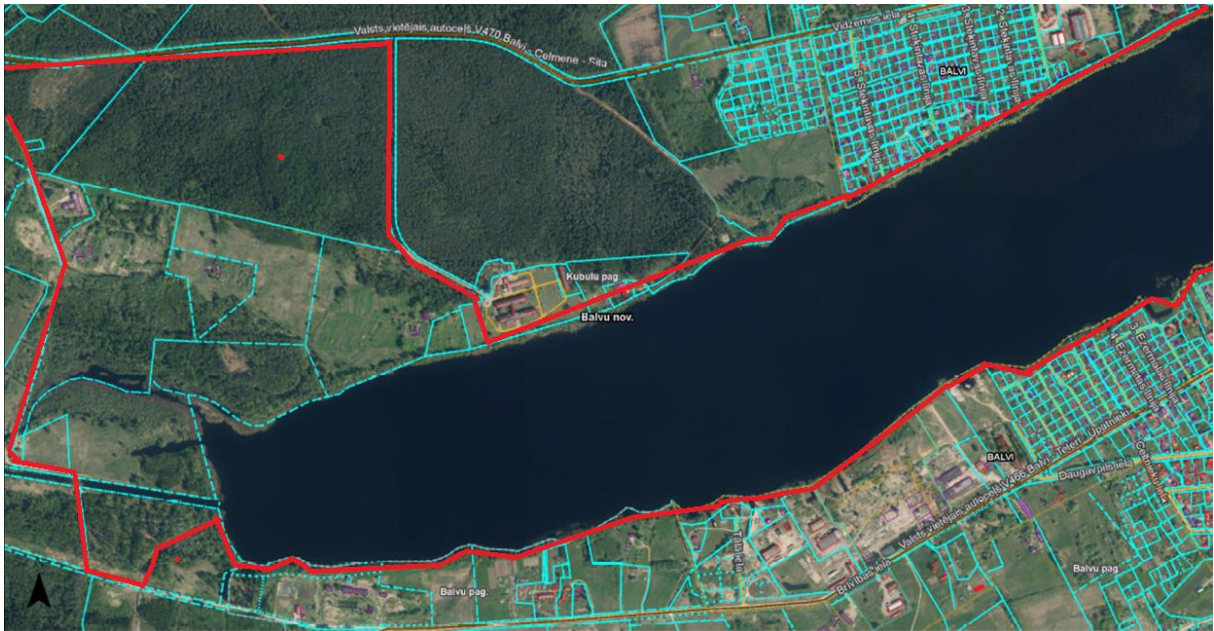
Balvu novada pašvaldībai nav spēkā esoša dokumenta, kas noteiktu dabas teritoriju un publisko ārtelpu telpiskās attīstības perspektīvas un prioritātes.

Projektēšanas uzdevums sniedz Pasūtītāja nosacījumus Balvu muižas apbūves un tai pieguļošo teritoriju apstādījumu un publisko ārtelpu, dabas, kultūrvides un rekreācijas telpas vienotai un ilgtspējīgai attīstībai.

#### 2. Tematiskā plānojuma teritorija



(Balvu muižas apbūve — , muižas apbūves aizsardzības zona — )



Pastaigu takas ap Balvu ezeru potenciālais izvietojums

### 3. Balvu muižas apbūves īss vēstures apraksts

- 3.1. Balvu muižas apbūves sastāva kadastri - 3801 003 0476 - 4.0967 ha, 3801 003 0477 - 0.4 ha, 3801 003 0477 001, 3801 003 0498 - 2.4864 ha, 3801 003 0499 - 0.3493 ha.
- 3.2. Balvu muižas apbūve atrodas Balvu pilsētas R daļā, Balvu ezera D krastā. Balvu muižas apbūvē ietilpst vairākas 19.gadsimta otrajā pusē celtas mūra ēkas. Ir saglabājušās: muižas klēts, pārbūvētā muižas kungu māja (tagad skola), kalpu māja, stallis u.c. saimniecības ēkas un ēku drupas Balvu ezera krastā (pieminekļa aizsardzības zonā). Muižas apbūves vidusdaļā daļēji saglabājies parks.
- 3.3. Kungu māja: ēka ir vairākkārt pārbūvēta, tā ir taisnstūra triju stāvu mūra ēka ar pusaploces rizalīta apjomu pret ezeru vērstajā fasādē, apmesta, krāsota baltā krāsā, nelielos laukumos konstatēti apmetuma un krāsojuma bojājumi (īpaši virspamatu daļā R pusē). Ēkas Z pusē izvietots būvgružu krāvums un būvdarbu metāla žogs. Jumtam profilēta metāla iesegums, krāsots sarkanā krāsā (jumta ieseguma nomainīšana Pārvaldē netika skaņota). Jumta kore taisna, jumta plaknes taisnas, deformācijas, izliekumi vai ieliekumi netika konstatēti. Logailās ievietoti plastikāta pakešlogi, ievietotas pakešu PVC durvis (logu un durvju nomainīšana Pārvaldē nav skaņota). Ēkas tehniskais stāvoklis ir apmierinošs. Pieminekļa apkārtējā teritorija tiek kopta.
- 3.4. Kalpu māja: vienkārtīga koka ēka ar sekundāru otrā stāva izbūvi A galā, apšūta ar koka dēlīšiem, krāsota zaļā krāsā. Ēkas cokolam laukakmeņu mūris, vietām izirusi saistjava. Jumtam sekundārs viļņotā šīfera iesegums – vietām stipri bojāts pēc ugunsgrēka, nav atjaunots, kas rada jumta konstrukciju tālāku bojāšanos. Nepieciešami steidzami jumta glābšanas darbi. Kalpu mājai saglabājies vēsturiskais plānojums un daudzas vēsturiskās apdares detaļas un elementi.
- 3.5. Parks: saglabājies tikai fragmentāri. Saglabājušies parka galvenā lauce, taču pilnībā zudis pastaigu ceļu tīkls. Ap kungu mājas ēku, parkā izveidota celiņu sistēma. Parka A daļā iekārtota brīvdabas estrāde. Uz D no muižas klēts ir izveidots t.s. Lāču dārzs ar laukakmeņu krāvumiem, lazdu aleju, dīķi ar saliņu, gājēju celiņiem.
- 3.6. Saimniecības ēkas (kultūras pieminekļa aizsardzības zonā): muižas apbūves R daļā saglabājušās vairākas mūra ēkas sliktā, pussabrukušā stāvoklī. Te ir bijušā pienotava, dzirnavas, saimniecības ēkas (vien no tām ir Sporta skola – ēka pārbūvēta, nomainīti

- logi, durvis, jumta segums); divas citas saimniecības ēkas saglabājušās drupu stāvoklī, tām zuduši jumti, nav saglabājušies logi un durvis.
- 3.7. 2017. un 2019. gados Balvu parkā SIA "Lābie koki" veica daļēju vizuālo koku novērtējumu. Tika novērtēti 500 koki, kas ir tikai daļa no parkā augošiem kokiem. Apsekotajā teritorijā konstatētas 8 koku sugas: parastā kļava, āra bērzs, parastais osis, parastais ozols, parastā liepa, platlapu liepa, parastā goba, parastā vīksna. Veicot koku stāvokļa novērtējumu, secināts, ka vidējais koku fiziska stāvokļa novērtējums objektā ir 4-5 no 10. Objektu apsekoja un inventarizāciju veica kvalificēta arboriste, profesionālais maģistrs vides aizsardzībā un vides inženiera kvalifikācija, ainavu arhitekta Laura Mazule.
  - 3.8. Balvu parkā Lāču dārza teritorijā atrodas viens īpaši aizsargājams koks- dižozols. Pie tā dzīvo spožas skudras, kas ir Latvijā aizsargājama suga.
  - 3.9. Parkā pēdējos gados ir iestādīti daži jaunie koki: ozols, kļavas, pīlādzis, vītoli. Jaunatnēs parkā ir iestādīti baltā grimoņa krūmi, sēru vītoli, divirbuļu vilkābeles, kļavas.
  - 3.10. Balvu muižas apbūve ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis ( Balvu muižas apbūve Nr. 2834. Piemineklis Latgales partizānu pulka karavīriem Balvos (uz zemes vienības 38010030493), ir iekļauts valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā kā valsts nozīmes vēsturisku notikumu vieta ar valsts aizsardzības Nr. 9285.

#### **4. Tematiskā plānojuma mērķis**

- 4.1. Tematiskā plānojuma izstrādes mērķis ir nodrošināt vienotas apstādījumu struktūras izveidi, kas balstītos gan uz Balvu muižas parka vēsturiskās ainavas plānošanas principiem un tajā sastopamo vērtību saglabāšanu, gan uz muižas apbūvei pieguļošo teritoriju kompozicionāli vienotas ainaviskās vides izkopšanu, teritoriju pieejamības un lietderības paaugstināšanu, un teritoriju, kā estētiskas atpūtas vietas, pilnveidi.
- 4.2. Ilgtermiņa tematisko plānojuma - Balvu muižas apbūves un pieguļošo teritoriju apstādījumu un publisko ārtelpu attīstība līdz 2040.gadam, rezultāts ir muižas apbūves, pieguļošo teritoriju apstādījumu un publisko ārtelpu infrastruktūras attīstības koncepcija (priekšnoteikumi) prioritāri kompleksi attīstāmām vietām.

#### **5. Tematiskā plānojuma darba uzdevumi**

- 5.1. Veikt Balvu muižas apbūves un pieguļošo teritoriju apstādījumu un publisko ārtelpu vēsturiskās dokumentācijas analīzi.
- 5.2. Izstrādāt vispārējas vadlīnijas Balvu muižas apbūves un pieguļošo teritoriju apstādījumu un publisko ārtelpu attīstībai, ietverot muižas apbūves vēsturisko apstādījumu kompozīciju (skatu līnijas, skatu punkti, stādījumu rindas, grupas, sortiments, daudzpakāpju stādījumi, u.c.) atjaunošanas priekšlikumus, kā arī definējot prasības pieguļošo teritoriju vienotas apstādījumu struktūras veidošanai apbūvē un ielu telpā.
- 5.3. Izstrādāt parku ainavu atjaunošanas priekšlikumu projektu, ietverot šādus risinājumus:
  - 5.3.1. Parku funkcionālā zonējuma izstrādi, veicot parku ainavu analīzi un izvērtējot esošo parku infrastruktūru;
    - 5.3.1.1. Balvu muižas parka, Lāča dārza, Jaunatnes parka (kadastra apz. 38010020124) tematiskā zonējuma izstrādi, ietverot parka kā urbanizētas vides sastāvdaļas pilnvērtīgu funkcionālo un rekreācijas nodrošinājumu,

- 5.3.1.2. Muižas parka labiekārtojuma elementu (soliņu, atkritumu urnu, norāžu un informācijas stendu, apgaismojuma, nožogojuma, u.c.) vienota dizaina izstrādi,
- 5.3.1.3. Balvu muižas parkā esošās brīvdabas estrādes rekonstrukcijas priekšlikumu izstrādi,
- 5.3.1.4. Balvu muižas parka vēsturiskā celiņu tīkla atjaunošanas plāna izstrādi, ietverot vēsturiskai ainavai piemērotus pastaigu maršrutus, kas balstīti uz esošās transporta, riteņbraucēju un gājēju plūsmas izvērtējumu,
- 5.3.1.5. Balvu muižas apbūves un pieguļošo teritoriju attīstības koncepcijas īstenošanas veicamo darbu sastāvu un plāna izstrādi, ņemot vērā muižas ēkas kā administratīvās pārvaldes ēkas, Zaļās (kalpu) mājas kā radošās telpas attīstību, Balvu vēsturiskā centra dzīvināšanu.
- 5.3.1.6. parka attīstības koncepcijas vizualizāciju izstrādi.
- 5.4. Izvērtēt un izstrādāt priekšlikumus transporta, riteņbraucēju un gājēju plūsmas raksturojumu un nosacījumus to organizācijai un attīstībai Balvu muižas apbūvē un pieguļošajās publiskās teritorijās.
- 5.5. Izvērtēt un izstrādāt priekšlikumus un risinājumus papildus apgaismojuma nepieciešamībai, krastmalas funkcionālajam un mākslinieciskajam apgaismojumam.
- 5.6. Veikt esošās lietus ūdens atvades sistēmu stāvokļa novērtējumu un jaunu lietusūdeņu savākšanas un novadīšanas shēmu plānošanu.
- 5.7. Izstrādāt un kartogrāfiski attēlot inženiertehniskās infrastruktūras nodrošināšanas risinājumus.
- 5.8. Piedāvāt risinājumus pilsētas vēsturiskā centra Kalna ielā iedzīvināšanai, perspektīvajam attīstības redzējumam.
- 5.9. Plānot ezera piekrastes labiekārtojumu, arhitektūras mazās formas, tirdzniecības kiosku, nomas punktu, peldēšanas vietas iekārtojumu.
- 5.10. Izvērtēt un noteikt perspektīvās izbūves teritorijas pastaigu takai ap Balvu ezeru.
- 5.11. Noteikt nepieciešamo apjomu un kartogrāfiski attēlot publiskās ārtelpas (krastmalas, parki, zaļās zonas) infrastruktūras tīklojuma attīstību. Sniegt konkrētus attīstības priekšlikumus ūdens teritorijas un krastmalu labiekārtojumam, lai iedzīvotājiem nodrošinātu atpūtas (t. skaitā aktīvās atpūtas) vietas, sportisko aktivitāšu, sacensību vietas, kultūras pasākumu vietas, brīvu piekļūšanu ūdens teritorijai.
- 5.12. Risināt vides pieejamību.
- 5.13. Noteikt teritorijas attīstības prioritātes, būvprojektu secību līdz 2040.gadam

## **6. Izejas materiāli, normatīvie akti un dokumenti attīstības koncepcijas izstrādei**

- 6.1. Teritorijas attīstības plānošanas likums.
- 6.2. Attīstības plānošanas sistēmas likums.
- 6.3. Attīstības plānošanas sistēmas likums.
- 6.4. Aizsargjoslu likums.
- 6.5. Ūdens apsaimniekošanas likums.
- 6.6. Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.
- 6.7. Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumi Nr.240 Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi.
- 6.8. MK 2014.gada 14.oktobra noteikumi Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.
- 6.9. Ministru kabineta 2014.gada 8.jūlija noteikumi Nr.392 „Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmas noteikumi”.
- 6.10. Citi spēkā esošie teritorijas izmantošanai saistošie normatīvie akti.
- 6.11. Balvu novada teritorijas plānojums (Balvu novada domes 2012. gada 12. aprīļa lēmums (prot. Nr.7, 52. §) izdoti saistošie noteikumi Nr.13/2012 „Par Balvu novada

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

teritorijas plānojuma 2012.-2023. gadam grafisko daļas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem”;

6.12. SIA “Labie koki” vizuālais koku novērtējums.

## **7. Institūcijas, no kurām saņemami nosacījumi tematiskā plānojuma izstrādei**

7.1. VAS „Latvijas Valsts ceļi”.

7.2. Valsts vides dienests.

7.3. Dabas aizsardzības pārvalde.

7.4. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde.

7.5. VAS „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi”.

7.6. VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”.

7.7. Akciju sabiedrība "Sadales tīkls".

7.8. SIA “Citrus Solution”.

7.9. Balvu novada Būvvalde.

7.10. Balvu novada administrācija.

7.11. Pašvaldības aģentūra “San-Tex”.

## **8. Prasības attīstības tematiskā plānojuma izstrādei**

8.1. Tematiskais plānojums izstrādājams atbilstoši Latvijas un Eiropas Savienības standartiem, normatīvajiem un citiem dokumentiem.

8.2. Spēkā esošajiem Latvijas Republikas likumiem.

8.3. Ministru Kabineta noteikumiem.

8.4. Latvijas būvnormatīviem.

8.5. Latvijas valsts standartiem.

8.6. Pašvaldības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem un citiem LR spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

## **9. Tematiskā plānojuma rezultātu saturs**

9.1 Paskaidrojuma raksts.

9.2. Grafiskais pielikums.

9.3. Citi pielikumi (Lēmums par tematiskā plāna izstrādes uzsākšanu un darba uzdevumu (kopijas), zemes robežu plāns, apgrūtinājumu plāns, institūciju sniegtie nosacījumi un pārskati par to vērtēšanu)

9.4. Citu informācija, kas izmantota TmP izstrādei (izpētes, ekspertīzes, ekspertu slēdzieni un tml.).

## **10. Sabiedrības līdzdalības pasākumi**

Sabiedrības līdzdalību nodrošināt atbilstoši spēkā esošajam normatīvajam regulējumam. Pirms tematiskā plānojuma apstiprināšanas iepazīstināt sabiedrību ar izstrādāto TmP.

## **11. Prasības tematiskā plānojuma noformēšanai**

11.1. Tematiskā plānojuma tekstuālā daļa ir latviešu valodā uz A4 formāta lapām, ja nepieciešamības pēc izmantotas cita formāta lapas, tad tām jābūt salocītām A4 formātā un iesietām sējumā cietos vākos. Visas lapas numurētas.

11.2. Tematiskais plānojums iesniedzams vienā eksemplārā, pielikumā pievienojot tematisko plānojumu elektroniskā formātā uz CD datu nesēja. Grafiskā daļa digitālā veidā pievienojama \*.dgn vai \*.dwg un \*.pdf vai \*.jpg formātā, bet teksta daļa \*.doc vai \*.pdf formātā.

11.3. Tematiskais plānojums jānoformē atbilstoši Ministru kabineta 2018.gada 4.septembra noteikumiem Nr.558 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība".

Darba uzdevums darba gaitā var tikt precizēts.

Domes priekšsēdētājs

S.Maksimovs